

ਖੁੰਬਾਂ ਲਈ ਖਾਦ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਖਤਰਨਾਕ ਗੈਸਾਂ ਨਾਲ ਕਾਮੇ ਦਾ ਸੰਪਰਕ

ਖੁੰਬਾਂ ਲਈ ਖਾਦ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਤਰਲ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਪਾਣੀ ਨਾੜ (ਪਰਾਲੀ, ਤੂੜੀ ਵਗੈਰਾ) ਦੀਆਂ ਪੰਡਾਂ ਨੂੰ ਗਿੱਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤਲਾਬ ਵਿਚ ਜਮਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਇਹ ਕਈ ਦਿਨ ਤਲਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕਾਮਾ ਪਾਣੀ ਤੇ ਤਰਦੇ ਨਾੜ (ਪਰਾਲੀ, ਤੂੜੀ ਵਗੈਰਾ) ਨੂੰ ਹਟਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸੰਪਰਕ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਗੈਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਸਲਫਾਈਡ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਕਾਮੇ ਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿਚ ਤਕਲੀਫ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ, ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਖਾਰਸ਼ ਅਤੇ ਗਲੇ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੋਈ।

ਖੁੰਬਾਂ ਦੀ ਖਾਦ ਵਿਚ ਪਾਣੀ, ਮੁਰਗੀਖਾਨੇ ਦੀ ਖਾਦ, ਨਾੜ (ਪਰਾਲੀ, ਤੂੜੀ ਵਗੈਰਾ) ਅਤੇ ਜਿਪਸਮ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਚੇ ਹੋਏ ਤਰਲ ਅਤੇ ਠੋਸ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਹ ਪਦਾਰਥ ਛੱਪੜ, ਤਲਾਬ, ਵੱਡੇ ਡਰੰਮਾਂ, ਟੋਇਆਂ ਜਾਂ ਪਾਣੀਪਾਂ ਵਿਚ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਚੇ ਹੋਏ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਨਾ ਲਵਾਈ ਜਾਏ ਤਾਂ ਖਤਰਨਾਕ ਗੈਸਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਸਲਫਾਈਡ, ਅਮੋਨੀਆ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ) ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਮੇ ਜਦੋਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਖਾਦ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਤਰਨਾਕ ਗੈਸਾਂ ਜਾਂ ਘੱਟ ਆਕਸੀਜਨ ਵਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਖਤਰਨਾਕ ਗੈਸਾਂ ਫੌਰਨ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਅਤੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

- ਖੁੰਬਾਂ ਦੀ ਖਾਦ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਓ। ਕਾਮਿਆਂ ਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਗੈਸਾਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਆਕਸੀਜਨ ਵਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਚੱਲੋ। ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿਓ।
- ਖੁੰਬਾਂ ਦੀ ਖਾਦ ਅਤੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੀ ਬੰਦ ਜਾਂ ਢਕੇ ਹੋਏ ਡਰੰਮਾਂ ਜਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿਚ ਨਾ ਠਹਿਰਨ ਦਿਓ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਪਏ ਹੋਏ ਪਦਾਰਥ ਘੱਟ ਆਕਸੀਜਨ ਵਾਲਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਗੈਸਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗਰਮ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਘੱਟ ਆਕਸੀਜਨ ਵਾਲਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਗੈਸਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਖੁੰਬਾਂ ਦੀ ਖਾਦ ਅਤੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹਵਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਰਹੋ।
- ਗਾਰੇ ਜਿਹਾ ਪਦਾਰਥ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹੋ।
- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਗ੍ਹਾਂ ਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਗੈਸਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਉੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੋ। ਜੇ ਐਸੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਹੈ ਤਾਂ ਪੱਖੇ ਵਗੈਰਾ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਚੋ।

